

Mr. Andersen: Der er allerede sagt saa Meget om det foreliggende Lovforslag, at det kunde synes at være Nok, men der er dog een eller to Ytringer, som jeg endnu kunde ønske at udtale mig lidt om. Naar der saaledes er lagt Vægt paa de Udgifter, som den intenderede Examencommission vil forarsage, maa jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa, at der jo allerede eksisterer en saakaldet privat Skolelærerexamen, som er anordnet i Henhold til Loven af 15de Februar 1857, og de Udgifter, som ville flyde af en Forstærkelse af den i den Anledning oprettede Commissions Medlemsantal, ville dog ikke kunne blive saa betydelige, at de kunne komme i Betragtning. Jeg skal i saa Henseende være det ærede Medlem for Horsens (Jessen) taknemmelig for den Sammenstilling, som han gjorde af Omkostningerne ved Børgers Uddannelse med Omkostningerne ved den lærde Uddannelse, en Sammenstilling, som vistnok var paa sit rette Sted. — Der er ogsaa blevet gjort en Bemærkning om, at Examencommissionen netop hidtil er til Gavn for Privatistene, men jeg paastaar, at den vil være til Gavn, ikke blot for dem alene, men ogsaa for de Elever, som dimitteres fra de saakaldte kongelige Seminarier, idet der, hvis en saadan Foranstaltning som den, der her tilsigtes, ikke bliver gennemført, deraf vil følge, at Misforholdet med de kongelige Seminarier voxer, hvad der ikke vil være i deres Elevers Interesse. Nei, lad Alle, hvad Rettigheder angaaer, være stillede lige ligeoverfor Loven og have de samme Byrder, da vil der komme Harmoni og en bedre Overensstemmelse tilveie og en langt større Tilfredshed med de kongelige Seminarier end den, der nu for Tiden er tilstede. — Der er blevet talt om, at man ikke skulde høre sig for den Folkstemning, der bevæger sig omkring i Landet. Ja, til en vis Grad er dette meget rigtigt, og jeg vilde ønske, at der var blevet lagt større Vægt paa denne Betragtning for saa Nar tilbage, end der da blev lagt med Hensyn til Folkstemningen paa visse Steder her i Landet. Men her er der Tale om en Stemning hos en vis Deel af Befolkningen, som jeg er vis paa vil voxer dagligt, Nar for Nar, hvis ikke den i Lovforslaget omhandlede Forandring finder Sted. —

Den Bemærkning er dernæst kommen frem igjen, at det ikke er rigtigt, at et Lovforslag som det foreliggende fremkommer igjennem det private Initiativ, men at det var bedre, at Regjeringen tog Sagen i sin Haand. Jeg skal imidlertid i saa Henseende gjøre opmærksom paa, at vi allerede tidligere have faaet Lovforslag om Skolevæsenet gennemførte ved det private Initiativ. Vi have saaledes, saavidt jeg husker, i Mai 1855 faaet et privat Lovforslag gennemført angaaende Skolegangen paa Landet; det var et Lovforslag, som i mine Tanker slet ikke har virket gavnligt, som man meget godt kunde have undværet, og som jeg derfor — thi jeg var dengang Folkethingsmand — heller ikke kunde bevæge mig til at stemme for. Men den daværende Minister gav efter for Stemningen i Folkethinget i saa Henseende og gik ind paa at forelægge Hans Majestæt det omtalte Lovforslag til Stadsfæstelse. Der er ligeledes senere fremkommet et andet Lovforslag om Skolevæsenet ad privat Veie, som der var meget delte Meninger om, men som jeg dog personlig fandt mere tilraadeligt, og som gik ud paa at afholde Examen to Gange aarlig; ogsaa imod dette Forslag var der en stærk Misstemning fra de kirkelige Embedsmænds Side paa mange Steder, men den daværende Cultusminister gav ligeledes med Hensyn til det efter for den Stemning, der fandtes i Rigsdagen. At et privat Lovforslag som det nærværende foreligger her idag, er altsaa ikke noget Nyt, men Noget, som vi have seet mange Gange før. Jeg for mit Vedkommende — og jeg troer, at Mange deri ville dele Mening med mig — maa være den høitærede Cultusminister særdeles taknemmelig for den Maade, hvorpaa han har stillet sig til Lovforslaget. Han har gjort Indvending imod det i den Skikkelse, hvori det oprindeligt fremkom; han har, saavidt jeg husker, faaet tre Paragrapher stemte ud af det, men han har saa derefter erklæret, at han, uagtet han ikke anseer det for strengt nødvendigt, dog, hvis Stemningen var for det, og hvis Repræsentationen troede, at det vilde være Befolkningen kjær, og at det var hensigtsmæssigt og nyttigt, vilde tage imod det. Jeg indseer ikke, hvorledes Repræsentationen kan for-